

Samenvattend de dienst: het triduüm sacrum
Welkom in de kerkzaal of via www.pgsliedrecht.nl

Donderdag 17 april 2025 om 19:30 uur

Witte Donderdag – viering Heilig Avondmaal

Voorganger: Ds. Alexander Veerman

Organist: Hans Dubbeldam

Vrijdag 18 april 2025 om 19:30 uur

Goede Vrijdag

Voorganger: Ds. Alexander Veerman

Organist/Pianist: Scott Baks

Medewerking: dubbelkwartet o.l.v. Scott Baks

Zaterdag 19 april 2025 om 21:30 uur

Stille Zaterdag - doopgedachtenis

Voorganger: Ds. Alexander Veerman

Organist/Pianist: Scott Baks

Ouderling van Dienst: Barbera van Wieren-van Leeuwen

De Bijbelteksten zijn overgenomen uit NBV21

Witte Donderdag

De laatste donderdag voor Pasen is de dag die volgens de kerkelijke traditie Witte Donderdag wordt genoemd. Het is het begin van het zogenaamde triduüm sacrum, dat compleet wordt gemaakt door Goede Vrijdag en Stille Zaterdag. Op Witte Donderdag herdenken we het laatste avondmaal dat Jezus met zijn discipelen nuttigde.

Dit laatste avondmaal was een pesachmaal. Voorafgaand aan het pesachmaal, waarvan Jezus als enige wist dat het zijn laatste zou zijn, waste Jezus de voeten van zijn discipelen. Hij brak vervolgens volgens Joods gebruik het brood en deelde dit uit aan zijn discipelen, terwijl hij zei: "Neem en eet, want dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt". Ook de wijn deelde hij rond, met de boodschap: "Drink er allen uit, want dit is mijn bloed van het verbond, voor velen uitgegoten tot vergeving van zonden". Later die avond werd Jezus in het Hof van Getsemane op de Olijfberg verraden door één van zijn discipelen, Judas van Iskariot.

De liturgische kleur is wit.

Teken van blijdschap over het voorbijgaan van de dood.

Liturgische bloemschikking:

Zonder licht geen donker

Zonder liefde geen verraad

30 zilverlingen

Zonde

Donderdag 17 april 2025 om 19:30 uur
Witte Donderdag – viering Heilig Avondmaal

*Voorganger: Ds. Alexander Veerman
Organist: Hans Dubbeldam
Lector: Gijsbert Verwoerd*

**Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk'.
'De gezalfde gebalsemd'**

Welkom

Aansteken 40-dagentijd kaarsen aan de paaskaars

Moment van stilte

We gaan staan

Bemoediging, groet en Psalmgebed

Voorganger: Begroeten wij elkaar:

Allen: De Heer is met ons.

Voorganger: Met open handen en harten
wachten wij op U.

U eren wij in het delen van brood en wijn.
U bent het, die was, is en komen zal.

Allen: Heer van ons leven, zegen ons in liefde.

Voorganger: U bent ons licht, ons behoud,
wij zijn veilig bij U

Allen: Wij hebben niets te vrezen.

Voorganger: Hoor ons, HEER, als wij tot U roepen,
wees genadig en antwoord ons.

Ons hart zegt U na: 'Zoek Mijn nabijheid!'
Uw nabijheid, HEER, willen wij zoeken,
verberg Uw gelaat niet voor ons.

Allen: Verlaat ons niet, God van ons behoud.

Voorganger: Wijs ons Uw weg, HEER,
leid ons op een effen pad,
bescherm ons tegen onze vijanden,
lever ons niet uit aan onze belagers.

U die ons toespreekt en zegt:
"Wacht op God, wees dapper en vastberaden."

Allen: Heer, wij wachten op U. Amen.

We zingen Psalm 121:1 en 2 Ik sla mijn ogen op en zie

1 Ik sla mijn o - gen op en zie

de ho-ge ber-gen aan,

waar komt mijn hulp van-daan?

Mijn hulp is van mijn He - re, die

dit al-les heeft gescha-pen.

Mijn her-der zal niet sla-pen.

2. Uw wank'le voeten zet Hij vast, als gij geen uitkomst ziet:
uw wachter sluimert niet! Zijn oog wordt door geen slaap verrast,
Hij wil, als steeds voor dezen, Israëls wachter wezen.

We gaan zitten

Gebod om opening van de Schrift

We lezen Mattheus 26:6-19

Toen Jezus in Betanië in het huis van Simon – degene die aan een huidziekte had geleden – aanlag voor de maaltijd, kwam er een vrouw naar Hem toe. Ze had een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over zijn hoofd. De leerlingen ergerden zich toen ze dit zagen en zeiden: 'Wat een verspilling! Die olie had immers duur verkocht kunnen worden, en dan hadden we het geld aan de armen kunnen geven.' Jezus hoorde het en zei: 'Waarom vallen jullie deze vrouw lastig? Zij heeft iets goeds voor Mij gedaan. Want de armen zijn altijd bij jullie, maar Ik zal niet altijd bij jullie zijn. Door die olie over Mij uit te gieten, heeft ze mijn lichaam voorbereid op het graf. Ik verzeker jullie: waar ook ter wereld het goede nieuws verkondigd wordt, daar zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft

gedaan.' Daarop ging een van de twaalf, namelijk Judas Iskariot, naar de hogepriesters en zei: 'Wat krijg ik van u als ik Hem aan u uitlever?' Ze betaalden hem dertig zilverstukken. Vanaf dat moment zocht hij een gunstige gelegenheid om Hem uit te leveren.

Het Pesachmaal

¹⁷Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen: 'Waar wilt U dat wij voorbereidingen treffen zodat U het pesachmaal kunt eten?' ¹⁸Hij gaf hun de opdracht om naar een zeker persoon in de stad te gaan en hem te zeggen: 'De meester laat u weten: "Mijn tijd is nabij; Ik wil met mijn leerlingen bij u het pesachmaal gebruiken."' ¹⁹De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het pesachmaal.

Overdenking

We zingen lied 517: 1 en 4 U nodigt mij aan tafel

U no - digt mij aan ta - fel,
om dicht bij U te zijn;
te proe - ven van het le - ven,
dat U deelt door brood en wijn.
U leidt mij in de stil - te,
ik volg U met ont - zag:
een plaats van rust waar ik U ont-moe-ten mag.

4. U deelt met mij de maaltijd, reikt mij verzoening aan.
Uw liefde is nog groter dan de schuld die is voldaan.
U toont mij uw genade, die werkzaam is in mij:
door de kracht van uw genade ben ik vrij!

HEILIG AVONDMAAL

Nodiging:

Iedereen, die Jezus liefheeft, is hier welkom rondom deze Tafel. Jezus Christus zelf nodigt ons om dankbaar en gelovig met de lofprijzing van zijn Kerk in te stemmen en brood en wijn uit zijn hand te ontvangen.

Beurtspraak tot lofprijzing:

Voorganger : De HEER zij met u.
Allen : Zijn Geest is in ons midden.
Voorganger : Heft uw harten omhoog.
Allen : Wij heffen ons hart op tot God.
Voorganger : Brengen wij dank aan onze HEER.
Allen : De HEER is onze dank waard.

- Tafelgebed -

Aanzet tot dankzegging aan de Vader

U komt onze dank toe, God onze Vader, door Jezus Christus, onze Heer, altijd en overal.

Inhoud dankzegging aan de Vader:

U bent onze bondgenoot, in leven en dood.
U heeft ons geroepen om als volk
op weg te gaan door water en woestijn, naar het land van belofte.
Uw woord wijst ons de weg, uw Geest houdt ons in leven.

Aanzet tot lofprijzing:

Daarom, met heel uw kerk, met alle engelen en met allen die ons in het geloof zijn voorgedaan, bezingen en verheerlijken wij uw heilige Naam:

Heilig:

We zingen Lied 985: 1

1 Hei-lig, hei-lig, hei-lig, he-mel-hoog ver-he-ven
bo-ven ons men-sen: de naam van God de Heer!
Hei-lig, hei-lig, hei-lig, Schep-per van de we-reld,
men - sen be - ne - den zin - gen U ter eer!

Gezegend Hij die komt:

Gezegend is Jezus, die met zijn komst ons leven met uw Naam heeft verbonden en met alles wat in uw Naam besloten ligt aan mededogen, liefde en genade;

Gedachtenis aan Christus:

want Jezus heeft ons de weg gewezen, toen Hij ons allemaal is voorgegaan door de nacht van onze duisternis naar de morgen van uw licht. Jezus is U trouw gebleven en heeft ons liefgehad tot het bittere eind van zijn eenzame weg. Als minste van alle mensen werd Hij gekruisigd. Als eerste van ons allen heeft U Hem opgewekt uit de dood en Hem de naam gegeven boven alle namen.

Inzettingswoorden:

Jezus heeft in de nacht van zijn gevangenneming het brood genomen en daar de dankzegging over uitgesproken. Hij brak het brood en zei: Neem en eet, dit is mijn lichaam voor jullie gegeven. Doe dit, telkens opnieuw, om Mij te gedenken.

Zo nam Jezus ook een beker wijn van de tafel, sprak de dankzegging daarover uit, gaf de beker rond en zei:

Drink allen daaruit, want deze beker is het nieuwe verbond, dat door mijn bloed gesloten wordt tot vergeving van zonden. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.

Eschatologische acclamatie (toekomstverwachting):

Hoe wonderlijk, Heer, is het geheim van uw liefde!

Met dit brood en deze beker gedenken wij de dood van uw Zoon Jezus. Wij verkondigen zijn opstanding en leven in de verwachting van zijn wederkomst.

Allen: Maranatha. Ja Heer, kom spoedig.

Dankoffer van Christus

Heer, wij brengen U dank om het offer dat Jezus Christus voor ons heeft gebracht.

Acclamatie van de Heilige Geest:

Zend uw Heilige Geest in ons midden en voeg ons allen samen tot een levende gemeenschap. Een gemeenschap die U eert en dient, recht doet aan mensen, vrede sticht op aarde en hoopvol uw toekomst tegemoet gaat.

Verbondenheid met gehele lichaam van Christus

Dat uw Geest ons mag bewaren in geloof en liefde,

in uw lichaam verbonden: één wereldwijde kerk.
In het bijzonder verbonden met hen
die ons zijn voorgegaan in het geloof
en hen die we moesten afstaan aan de dood.
In deze verbondenheid vieren wij de maaltijd hier en nu.
Tot de dag waarop wij allen in uw Koninkrijk aan uw tafel zullen
aanzitten.

- Einde tafelgebed -

Onze Vader (gebed des Heren)

Voorganger: Laten wij bidden tot God, onze Vader,
met de woorden die Jezus ons leerde:

**Allen: Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd; uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel also ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.**

Agnus Dei (Heilig Godslam)

We zingen het lied Lam van God (Sela)

1. Lam van God, Lam van God, dat de zon-de der we- reld draagt.

Heer, ont-ferm U, Heer ont-ferm u o -ver ons. Heer ont-ferm U o - ver ons.

2. Lam van God, Lam van God,
dat de zonden der wereld draagt.
Heer ontferm U, Heer ontferm U
over ons,
Heer ontferm U over ons.

3. Lam van God, Lam van God,
dat de zonden der wereld draagt.
Heer geef vrede, Heer geef vrede
over ons,
Heer geef vrede over ons.

Uitdelingswoorden

Voorganger: Het brood, dat wij breken, is gemeenschap met het lichaam van Christus.

Neem, eet, gedenk en geloof dat het lichaam van onze Heer Jezus Christus gegeven is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

Allen: Amen

Voorganger: De beker der dankzegging, waarover wij de dankzegging uitspreken, is gemeenschap met het bloed van Christus.

Neem die beker, drink allen daaruit, gedenk en geloof dat het kostbaar bloed van onze Heer Jezus Christus vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

Allen: Amen

Voorganger: Komt dan allen want alle dingen zijn gereed.

Deling van brood en wijn

Tijdens het lopend avondmaal is er orgelmuziek.

Dankgebed

Voorganger: U zeggen wij lof en dank, hemelse Vader, dat U ons de gemeenschap met uw Zoon Jezus Christus geschonken heeft. Wij vragen U: Laat deze gemeenschap in ons altijd sterk zijn, opdat wij als nieuwe mensen leven, tot eer van U en onze naaste tot heil. Amen

Inzameling van onze gaven

De opbrengst van deze collecte is voor de diaconie. De gave kan worden overgemaakt op bankrekeningnummer:

NL55 RABO 0373 7058 24 t.n.v. de diaconie o.v.v. Witte Donderdag.

We gaan staan

We lezen Mattheus 26: 29 en 30

Ik zeg jullie: vanaf nu zal Ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.' Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.

We zingen Lied 561: 4 en 5

4 O lief-de uit de eeu-wig-heid

die met ons mens ge-wor-den zijt,

wij bid-den, laat ons niet al-leen

in al het dui-ter om ons heen,

5. opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in al de pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

Zegen met gesproken Amen

We verlaten in stilte de kerk, of we zijn thuis nog even stil.

(de liturgieboekjes mogen in de kerk blijven)

Goede Vrijdag

Op Goede Vrijdag, de laatste vrijdag voor Pasen, herdenken we de kruisdood van Jezus Christus. Goede Vrijdag volgt op Witte Donderdag en gaat vooraf aan Stille Zaterdag. Deze drie dagen vormen samen de triduüm sacrum.

Op Witte Donderdag wordt Jezus na het Laatste Avondmaal veroordeeld tot de kruisdood door Pontius Pilatus. Pilatus probeert Jezus nog vrij te krijgen, door de bevolking van Jeruzalem te laten kiezen tussen gratie voor een moordenaar (Barabbas) of gratie voor Jezus. Het volk van Jeruzalem kiest voor de vrijheid van de moordenaar, waarna Pilatus Jezus laat mishandelen en bespotten. Het volk vindt dat niet genoeg en eist de kruisdood van Jezus, waarna Pilatus toegeeft. Op de heuvel Golgotha, nabij Jeruzalem, wordt Jezus aan het kruis genageld.

De liturgische kleur is paars.
Teken van inkeer.

Liturgische bloemschikking:

Vandaag de kleuren rood en zwart.

Rood voor het bloed dat geofferd is

voor het Leven dat zich verbindt met de Eeuwige.

Vrijdag 18 april 2025 om 19:30 uur

Goede Vrijdag

Voorganger: ds. Alexander Veerman

Organist/pianist: Scott Baks

Medewerking: Dubbelkwartet o.l.v. Scott Baks

Lector: Saskia Kieft

Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk.

'Jezus, de Messias'

Stilte, de muziek zwijgt

We gaan staan

Bemoediging, groet en Psalmgebed

Bemoediging en Drempelgebed

V: Onze Hulp is in de Naam van de Heer

A: Die hemel en aarde gemaakt heeft

V: Bij U, Heer schuilen wij
in het onbarmhartige licht van deze dag..

A: Hoor ons, en kom ons te hulp.

V: Gij zijt een wal tegen nacht en ontij,
Gij, de grond van ons vertrouwen,
In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven.

A: Beschut ons met de schaduw van uw vleugels.

V: Hier gedenken wij Jezus Messias,
in zijn lijden, zijn dood, in de dagen van zijn leven
heeft Hij onze zwakheid gedragen,
onze leegte onder ogen gezien.
Hier zien wij op naar het kruis, laat dit uur voor ons zijn
als een waken en bidden met Hem.

A: In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven.

AMEN.

We zingen Psalm 22: 1 Mijn God, mijn God waarom verlaat Gij mij

1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij

en blijft zo ver, terwijl ik tot U schrei,

en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?
 Hoe blijft Gij zwijgen?
 Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen
 bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
 maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
 in klacht op klacht.

We gaan zitten

Gebed

We zingen Lied 562: 1 en 3 Ik wil mij gaan vertroosten

1 Ik wil mij gaan ver-troos-ten	en zocht in zijn el-len-de
in 't lij-den van mijn Heer,	naar troost om voort te gaan,
die zelf bedroefd ten do-de	tot Hem wil ik mij wenden -
ter-neer-boog keer op keer	o Je-su, zie mij aan.

3. Mijn Heer die om mijn zonden in doem en duisternis ontluisterd en geschonden aan 't kruis gehangen is, al ben ik U onwaardig, mijn toevlucht is uw naam, mijn redder, mijn genade – o Jesu, zie mij aan.

We lezen Mattheus 26: 17-22

¹⁷Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen: 'Waar wilt U dat wij voorbereidingen treffen zodat U het pesachmaal kunt eten?' ¹⁸Hij gaf hun de opdracht om naar een zeker persoon in de stad te gaan en hem te zeggen: 'De meester laat u weten: "Mijn tijd is nabij; Ik wil met mijn leerlingen bij u het pesachmaal gebruiken."' ¹⁹De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het pesachmaal. ²⁰Toen de avond was gevallen, lag Hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd. ²¹Onder het eten zei Hij tegen hen: 'Ik verzeker jullie: een van jullie zal Mij uitleveren.' ²²Dit bedroefde hen zeer, en de een na de ander vroegen ze Hem: 'Ik toch niet, Heer?'

Koor zingt koraal – Ich bin's

*Vertaling: Ik ben het, ik zou moeten boeten
aan handen en aan voeten
gebonden in de hel.
De zweepslagen, die boeien
en wat jij hebt doorstaan,
dat heeft mijn ziel verdiend.*

We lezen Mattheus 26: 23-32

²³Hij antwoordde: 'Hij die tegelijk met Mij iets uit de schaal nam, die zal Mij uitleveren. ²⁴De Mensenzoon zal heengaan zoals over Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.' ²⁵Toen zei ook Judas, die Hem zou uitleveren: 'Ik ben het toch niet, rabbi?' Jezus antwoordde: 'Jij zegt het.'
²⁶Toen ze verder aten nam Jezus een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf de leerlingen ervan met de woorden: 'Neem, eet, dit is mijn lichaam.' ²⁷En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker met de woorden: 'Drink allen hieruit, ²⁸dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. ²⁹Ik zeg jullie: vanaf nu zal Ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.' ³⁰Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg.
³¹Onderweg zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen Mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen van zijn kudde zullen uiteengedreven worden.'" ³²Maar nadat Ik uit de dood ben opgewekt, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea.'

We zingen koraal – Erkenne mich - Lied 576b:4

4 Houdt Gij mij in uw hoe - de,
Gij die uw scha-pen telt,
o bron van al het goe - de,
waar-uit mijn le - ven welt.

Gij die mijn ziel wilt la - ven
met lie - fe - lij - ke spijs,
Gij o - ver-stelpt met ga - ven
tot in het pa - ra - dijs.

We lezen Mattheus 26: 33-35

³³Petrus zei daarop tegen Hem: 'Misschien zal iedereen U afvallen, ik nooit!' ³⁴Jezus antwoordde hem: 'Ik verzeker je: deze nacht, nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' ³⁵Petrus zei: 'Al zou ik met U moeten sterven, verloochenen zal ik U nooit.' Alle andere leerlingen vielen hem daarin bij.

Koor zingt Koraal – Ich will hier bei dir stehen

*Vertaling: Ik wil hier bij U staan
veracht mij toch niet!
Ik wil niet van uw zijde wijken,
wanneer u uw hart breekt.
wanneer uw hart zal verbleken
na de laatste doodsteek,
dan wil ik U bergen
in mijn arm en schoot.*

We lezen Mattheus 26: 36-42

In Getsemane

³⁶Vervolgens ging Jezus met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, Ik ga daar bidden.' ³⁷Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen Hij bedroefd en angstig begon te worden, ³⁸zei Hij tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.' ³⁹Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.' ⁴⁰Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met Mij

waken? ⁴¹Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.’ ⁴²Voor de tweede maal liep Hij bij hen vandaan en bad: ‘Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat zonder dat Ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals U het wilt.’

Koor zingt Koraal – Was mein Gott will

*Vertaling: Wat mijn God wil, gebeurt altijd.
                      Zijn wil, dat is de beste,
                      Hij is bereid om hen te helpen,
                      die vast in hem geloven.
                      Hij helpt uit nood, de goede God,
                      en straft met mate.
                      Wie God vertrouwt, vast op hem bouwt
                      die zal Hij niet verlaten.*

We lezen Mattheus 26: 43-59

⁴³Toen Hij terugkwam, zag Hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. ⁴⁴Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. ⁴⁵Daarna voegde Hij zich weer bij de leerlingen en zei: ‘Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. ⁴⁶Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.’ ⁴⁷Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd. ⁴⁸Judas, die Hem zou uitleveren, had met hen een teken afgesproken. ‘Degene die ik kus,’ had hij gezegd, ‘die is het, die moet je gevangennemen.’ ⁴⁹Hij liep recht op Jezus af, zei: ‘Gegroet, rabbi!’ en kuste Hem. ⁵⁰Jezus zei tegen hem: ‘Vriend, ben je daarvoor gekomen?’ Daarop kwamen de mannen naderbij, grepen Jezus vast en namen Hem gevangen. ⁵¹Nu greep een van Jezus’ metgezellen naar zijn zwaard. Hij trok het, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. ⁵²Daarop zei Jezus tegen hem: ‘Steek je zwaard terug op zijn plaats. Want wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen. ⁵³Je weet toch dat Ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen of Hij stelt Mij onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen ter beschikking. ⁵⁴Maar hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, waar staat dat het zo moet gebeuren?’ ⁵⁵Toen zei Jezus tegen de mannen: ‘U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks

was Ik in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u Me niet gevangengenomen; ⁵⁶maar dit alles gebeurt omdat de geschriften van de profeten in vervulling moeten gaan.' Daarop lieten alle leerlingen Hem in de steek en vluchtten weg.

Jezus verhoord en verloochend

⁵⁷De mannen die Jezus gevangengenomen hadden, leidden Hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. ⁵⁸Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen. ⁵⁹De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus met behulp van een valse getuigenverklaring ter dood te veroordelen,

Koor zingt Koraal – Mir hat die Welt

*Vertaling: De wereld heeft Hij met bedrog berecht
met leugens en met vals gedicht
vele netten en heimelijk strikken
Heer, neem mij waar in dit gevaar
behoed mij voor hun listen.*

We lezen Mattheus 26: 60-68

⁶⁰maar dat lukte hun niet; hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee ⁶¹die zeiden: 'Die man heeft gezegd: "Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen."' ⁶²De hogepriester stond op en vroeg Hem: 'Geeft U geen antwoord op wat deze getuigen tegen U inbrengen?' ⁶³Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: 'Ik bezweer U bij de levende God: zeg ons of U de messias bent, de Zoon van God.' ⁶⁴Jezus antwoordde: 'U zegt het. Maar Ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen op de wolken van de hemel.' ⁶⁵Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt nu zelf zijn godslastering gehoord. ⁶⁶Wat denkt u?' Ze antwoordden: 'Hij is schuldig en verdient de doodstraf!' ⁶⁷Daarop spuwden ze Hem in het gezicht en sloegen Hem. Anderen stompten Hem ⁶⁸en zeiden: 'Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die Je geslagen heeft?'

Koor zingt Koraal – Wer hat dich so geschlagen

*Vertaling: Wie heeft U zo geslagen
mijn verlosser en met kwellingen
zo lelijk toegetakeld?*

*U bent immers geen zondaar
zoals wij en onze kinderen;
van misdaden weet u niets*

We lezen Mattheus 26: 69-75

⁶⁹Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!' ⁷⁰Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' ⁷¹Toen hij wegliep naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' ⁷²En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man niet!' ⁷³Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verradt je.' ⁷⁴Daarop begon hij te vloeken en te zweren: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. ⁷⁵Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Koor zingt Koraal – Bin ich gleich von dir gewichen

*Vertaling: Ook al mocht ik van u zijn afgedwaald,
toch keer ik mij opnieuw tot U
Want uw Zoon bracht ons verzoening
door zijn angst en stervenspijn.
Mijn schuld ontken ik niet;
maar uw genade en welwillendheid
is veel groter dan de zonde,
die zich immer in mij bevindt.*

We lezen Mattheus 27: 1-14

Jezus voor Pilatus

¹De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. ²Nadat ze Hem geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus, de gouverneur. ³Toen Judas, die Hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. Hij bracht de dertig zilverstukken naar de hogepriesters en oudsten terug ⁴en zei: 'Ik heb een zonde begaan door een onschuldige uit te leveren.' Maar zij zeiden: 'Wat gaat ons dat aan? Zie dat zelf maar op te lossen!' ⁵Toen smeed hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich. ⁶De hogepriesters verzamelden de zilverstukken en zeiden tegen elkaar: 'We mogen ze niet bij de tempelschat voegen, aangezien het bloedgeld is.' ⁷Ze besloten er de akker van de pottenbakker mee te kopen, die dan als begraafplaats voor vreemdelingen kon

dienen. ⁸Daarom heet die akker tot op de dag van vandaag de Bloedakker. ⁹Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia: 'En ze verzamelden de dertig zilverstukken, het bedrag waarop Hij geschat was en dat ze hadden bepaald met de kinderen van Israël, ¹⁰en ze betaalden er de akker van de pottenbakker mee, zoals de Heer mij had opgedragen.'

¹¹Toen Jezus voor de gouverneur stond, stelde deze Hem de vraag: 'Bent U de koning van de Joden?' Jezus zei: 'U zegt het.'¹²Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen Hem inbrachten, antwoordde Hij niet één keer. ¹³Daarop zei Pilatus tegen Hem: 'Hoort U niet wat deze getuigen allemaal tegen U inbrengen?' ¹⁴Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de gouverneur zeer verwonderde.

We zingen Koraal - Befiehl du deine Wege

Lied 904:1 Beveel gerust uw wegen

 <p>1 Be - veel ge - rust uw we - gen,</p>	 <p>Die wol - ken, lucht en win - den</p>
 <p>al wat u't har - te deert,</p>	 <p>wijst spoor en loop en baan,</p>
 <p>der trou - we hoede en ze - gen</p>	 <p>zal ook wel we - gen vin - den</p>
 <p>van Hem, die 't al re - geert.</p>	 <p>waar - langs uw voet kan gaan.</p>

We lezen Mattheus 27: 15-22

¹⁵Nu had de gouverneur de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen. ¹⁶Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barabbas genoemd werd. ¹⁷En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd: 'Wie wilt u dat ik vrijlaat, Jezus Barabbas of Jezus die de messias wordt genoemd?' ¹⁸Hij wist namelijk dat ze Hem uit afgunst hadden uitgeleverd. ¹⁹Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht: 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om Hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten lijden.'²⁰Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barabbas vragen, en Jezus laten doden. ²¹Weer nam de gouverneur het woord en hij vroeg opnieuw: 'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?' 'Barabbas!' riepen ze. ²²Pilatus

vroeg hun: 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de messias wordt genoemd?' Allen antwoordden: 'Aan het kruis met Hem!'

We zingen lied 558: 8, 9 en 10 Om de doornen van uw kroon

8 Om de door-nen van uw kroon,

om de geseling en de hoon,

roe-pen wij, o Men-sen-zoon,

Ky - ri - e e - lei - son.

9. Om uw kruis, Heer, bidden wij,

Om de speerstoot in uw zij

Ga aan onze schuld voorbij,

Kyrie eleison

10. Heer, om uw vijf wonden rood,

Om uw onverdiende dood,

Smeken wij in onze nood,

Kyrie eleison

We lezen Mattheus 27: 23-30

²³Hij vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden alleen maar harder: 'Aan het kruis met Hem!' ²⁴Toen Pilatus inzag dat hij niets bereikte, maar dat er zelfs een opstand dreigde uit te breken, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.' ²⁵En heel het volk antwoordde: 'Laat zijn bloed ons maar worden aangerekend, en onze kinderen!' ²⁶Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

Kruisiging

²⁷De soldaten van de gouverneur namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om Hem heen. ²⁸Ze kleedden Hem uit en deden Hem een scharlakenrode mantel om, ²⁹vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven Hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor Hem op de knieën. Spottend zeiden ze: 'Gegroet, koning van de Joden,' ³⁰en ze spuwden op Hem, pakten Hem de rietstok weer af en sloegen Hem op het hoofd.

Wij zingen Koraal – O Haupt voll Blut - Lied 576b:1 en 2

 <p>1 O hoofd vol bloed en won-den,</p>	 <p>o hoofd eens schoon en heer-lijk</p>
 <p>be - dekt met smaad en hoon,</p>	 <p>en stra-lend als de dag,</p>
 <p>o hoofd zo wreed ge - schon-den,</p>	 <p>hoe lijdt Gij nu zo deer-lijk!</p>
 <p>uw kroon een door-nen-kroon,</p>	 <p>Ik groet U vol ont - zag.</p>

2. O hoofd zo hoog verheven, o goddelijk gelaat,
Waar werelden voor beven, hoe bitter is uw smaad!
Gij, eens in het licht gedragen, door engelen omstuwd,
Wie heeft U zo geslagen, gelasterd en gespuwd?

We lezen Lezen Mattheus 27: 31-50

³¹Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.

³²Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. ³³Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat 'schedelplaats' betekent. ³⁴Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen Hij die geproefd had, weigerde Hij ervan te drinken. ³⁵Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, ³⁶en ze bleven daar zitten om Hem te bewaken. ³⁷Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: 'Dit is Jezus, de koning van de Joden'. ³⁸Daarna werden er naast Hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van Hem, de ander links. ³⁹De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: ⁴⁰'Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als Je de Zoon van God bent, red jezelf dan en kom van dat kruis af!' ⁴¹Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: ⁴²'Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet. Hij is toch koning van Israël? Laat Hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in Hem geloven. ⁴³Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die Hem nu dan redden, als Hij Hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers

gezegd: "Ik ben de Zoon van God." 44Precies zo beschimpten Hem de misdadigers die samen met Hem gekruisigd waren.

45Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. 46Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' 47Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' 48Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in water met azijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken. 49De anderen zeiden: 'Laten we nu maar eens zien of Elia Hem komt redden.' 50Jezus riep opnieuw, luidkeels, en gaf de geest.

We zingen: In manus tuas Pater

Koor zingt eerst twee keer lied, daarna samen nog drie keer.

(net voordat de paaskaars wordt gedoofd)

In ma - nus tu - as, Pa - ter, com-

men - do (spi - ri - tum) me - um, in

ma - nus tu - as, Pa - ter, com-

Vertaling: In uw handen leg ik mijn Geest

- De paaskaars wordt gedoofd
- Het licht wordt gedempt
- Wij zijn stil

We lezen Mattheus 27: 51-61

⁵¹Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. ⁵²De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt; ⁵³na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en verschenen aan een groot aantal mensen.

⁵⁴Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'

⁵⁵Veel vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om Hem te dienen, stonden van een afstand toe te kijken. ⁵⁶Onder hen bevonden zich Maria van Magdala, Maria, de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

Het graf

⁵⁷Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. ⁵⁸Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. ⁵⁹Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen ⁶⁰en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Daarna rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. ⁶¹Maria van Magdala en de andere Maria gingen tegenover het graf zitten en bleven daar achter.

We zingen Lied 590: 1 Nu valt de nacht

1 Nu valt de nacht. Het is vol-bracht:

de Heer heeft heel zijn le - ven

voor het men-se - lijk ge-slacht

in Gods hand ge - ge - ven.

We lezen Mattheus 27: 62-66

⁶²De volgende dag, dus na de voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de farizeeën samen naar Pilatus. ⁶³Ze zeiden tegen hem: 'Heer, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen Hij nog leefde, gezegd heeft: "Na drie dagen zal Ik uit de dood worden opgewekt." ⁶⁴Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken, anders komen zijn leerlingen Hem heimelijk weghalen en zullen ze tegen het volk zeggen: "Hij is opgewekt uit de dood," en die laatste leugen zal nog erger zijn dan de eerste.' ⁶⁵Pilatus antwoordde: 'U kunt bewaking krijgen. Ga nu en regel het zo goed als u kunt.' ⁶⁶Ze gingen naar het graf en beveiligden het door het te verzegelen en er bewakers voor te zetten.

Gebed

Na elke gebedsintentie zingen we na 'zo bidden wij...'

Allen:

Ky - ri - e e - lei - son, wees met ons be - gaan,
doe ons weer ver - rij - zen uit de dood van - daan.

Gebed wordt afgesloten met *Blijf bij ons, Heer....*

Voorganger:

Blijf bij ons Heer,

want het is avond en de nacht zal komen.

Blijf bij ons en bij Uw ganse kerk

aan de avond van de dag

aan de avond van het leven

aan de avond van de wereld.

Blijf bij ons

met Uw genade en goedheid met Uw troost en zegen,

met Uw Woord en Sacrament.

Blijf bij ons,

wanneer over ons komt de nacht van beproeving en van angst, de

nacht van twijfel en aanvechting,

de nacht van de strenge, bittere dood.

Blijf bij ons in leven en sterven in tijd en eeuwigheid.

Amen

We zingen Lied 590: 2 en 5 De wereld gaf Hem slechts een graf

2 De we-reld gaf Hem slechts een graf,

zijn wo-nen was Hem zwer-ven;

al zijn on-schuld werd Hem straf

en zijn le - ven ster-ven.

5. Hoe wonderlijk, uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

In stilte verlaten we de kerk of we zijn thuis nog even stil

(de liturgieboekjes mogen in de kerk blijven)

Stille Zaterdag

Voor deze viering vragen we om je doopkaars, of een andere extra kaars klaar te zetten.

Stille Zaterdag volgt op Witte Donderdag en Goede Vrijdag. Deze drie dagen vormen samen de triduüm sacrum.

Op de dag na Goede Vrijdag herdenken we het verblijf van Jezus Christus in zijn graf.

Stille Zaterdag is een dag van stilte en bezinning; het is de dag van het besef dat Jezus werkelijk gestorven is. Stille Zaterdag is de laatste dag van de 40dagentijd.

Deze dienst staat ook in het teken van de Paaswake, het nieuwe licht dat komt. Als symbool van de opstanding wordt vandaag ook de nieuwe Paaskaars binnengebracht. Deze vlam verdrijft met zijn licht de schaduw van de dood.

De liturgische kleur is eerst paars, maar zal tijdens de dienst worden veranderd naar wit.

We lezen diverse teksten uit de bijbel. Teksten die bij deze zaterdag horen.

- God, Schepper van het licht en het leven, kiest tegen de duisternis en voor het licht
- Gods redding uit het land Egypte
- Een nieuw verbond
- Ongedachte toekomst omwille van Gods naam

Liturgische bloemschikking:

Dat wat komen gaat is bijna zichtbaar als een lentetuin in het donker.

Zaterdag 19 april 2025 om 21:30 uur
Stille Zaterdag, doopgedachtenis

Voorganger: ds. Alexander Veerman
Orgel/Piano: Scott Baks
Lector: Nelly Bons

Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk
'Wees niet bang.'

Stilte

De lichten zijn gedempt

Zusters en broeders, de avond is gevallen, de sabbat is voorbij, het is nacht. Wees welkom op dit late uur, waarop Christenen over de hele wereld bij elkaar zijn.

In deze nacht, zo anders dan alle andere nachten, zijn wij samengekomen. Wij zijn gekomen om te waken en te wachten.

Wij wachten in deze nacht. Wij wachten op het licht.

Wij wachten op de dag, de eerste dag van de week, de eerste dag.

Dit is de nacht van gedenken dat God de hemel en de aarde heeft geschapen en de mensen geroepen heeft uit het donker naar het licht.

Dit is de nacht van gedenken,

dat God het volk Israël uitgeleid heeft uit het land Egypte, en door water en woestijn geleid heeft naar het Beloofde Land.

Dit is de nacht waarin de profetieën vervuld worden.

Dit is de nacht waarin alle daden van God samenstemmen: verlossing uit de dood, doodsheid en verstarring, en bevrijding van de kwade machten.

Dit is de nacht waarin de wereld tot leven wordt geroepen.

We zingen Lied 130:3 Ik heb mijn hoop gevestigd

3 Ik heb mijn hoop ge - ves - tigd

op God de Heer die hoort.

Mijn hart, hoe-zeer on - rus - tig,

wacht zijn ver - los - send woord.

Nog meer dan in de nach - ten

wach - ters het mor - gen - licht,

blijf ik, o Heer, ver - wach - ten

uw lich - tend aan - ge - zicht.

Bemoediging en drempelgebed

V: Een nacht van waken en bidden.

Wees hier aanwezig, God, en kom ons bevrijden

A: zingen refrein Lied 295:

allen Wek uw kracht en kom ons be - vrij - den.

V: Voor allen zonder levenskansen, vrouwen, mannen, kinderen, waar ter wereld ook

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Voor allen die worden achtergesteld, gediscrimineerd, uitgesloten, hier en overal

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Voor allen die worden gemarteld, misbruikt, vermoord, elke dag opnieuw, tot op vandaag

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Voor allen die lijden onder uitzichtloosheid en vluchten in verslaving en verdoving

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Voor allen die hoopvol wachten op een nieuw begin, ooit, morgen, vandaag, deze nacht

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Wees hier aanwezig God, verberg U niet en kom bevrijden, deze nacht.

A: zingen: wek uw kracht en kom ons bevrijden

V: Amen

stem: Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?
Waarom slapen wij niet maar waken wij het donker door?

antwoord: Omdat wij gewekt worden door het woord van God! Hij heeft het licht geroepen over de aarde en het leven uitgeroepen over zijn kinderen. Net als bij Mozes blijft Hij ons roepen, als een stem uit het vuur en wekt ons tot opstaan uit wat ons klein houdt en knecht.

stem: Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?

antwoord: Omdat wij op weg gezet worden door het woord van God! Hij voert ons door het water en brengt ons naar de overkant. Hoe dreigend ook, wij worden niet verzwolgen, in wolk en vuur is Hij nabij. Als een beschermengel in het vuur van de dagelijkse strijd om trouw aan God-in-mijn-leven is Hij aanwezig.

stem: Waarom is deze nacht zo anders dan alle andere nachten?

antwoord: Omdat wij mogen vieren dat God zelf bewaakt en bewaart al wat heilig is en kostbaar.

In wolk en vuur blijft Hij nabij. Schuilen mogen wij mensen met onze schade en schande met onze hoop en trouw in Gods schaduw.

Eerste lezingen:

God, Schepper van het licht en het leven, kiest tegen de duisternis en voor het licht.

Genesis 1: 1 – 5,

1¹In het begin schiep God de hemel en de aarde. 2²De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest. 3³God zei: 'Laat er licht zijn,' en er was licht. 4⁴God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; 5⁵het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

We zingen Lied 444: 2, 3 en 4 De duisternis gaat wijken

2 De duis-ter-nis gaat wij-ken

van de eeu-wen-lan-ge nacht.

Een nieu-we dag gaat prij-ken

met on-ge-ken-de pracht.

3. Zij die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten –
begroeten 't morgenrood.

4. De zonne voor wier stralen
Het nacht'lijk duister zwicht,
En die zal zegepralen,
Is christus, 't eeuwig licht!

Tweede lezing: Gods redding uit het land Egypte

Exodus 14: 15 – 22, 29-30

¹⁵De HEER zei tegen Mozes: 'Waarom roep je Mij te hulp? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder trekken. ¹⁶Jij moet je staf geheven houden boven de zee en zo het water splijten, zodat de Israëlieten dwars door de zee kunnen gaan, over droog land. ¹⁷Ik zal de Egyptenaren onverzettelijk maken zodat ze hen achterna gaan, en dan zal Ik mijn majesteit tonen door de farao en zijn hele leger, zijn wagens en zijn ruiters, ten val te brengen. ¹⁸De Egyptenaren zullen beseffen dat Ik de HEER ben, als Ik in mijn majesteit de farao, met al zijn wagens en ruiters, ten val heb gebracht.'

¹⁹De engel van God, die steeds voor het leger van de Israëlieten uit was gegaan, stelde zich nu achter hen op. Ook de wolkkolom, die eerst voor hen uit ging, stelde zich achter hen op, ²⁰zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten kwam te staan. Aan de ene kant bracht de wolk duisternis, aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de nacht. Die hele nacht konden de legers niet bij elkaar komen. ²¹Toen hield Mozes zijn arm boven de zee, en de HEER liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land. Het water spleet, ²²en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur. ²⁹Maar de Israëlieten waren dwars door de zee gegaan, over droog land, terwijl rechts en links van hen het water als een muur omhoog rees. ³⁰Zo redde de HEER de Israëlieten die dag uit de handen van de Egyptenaren.

We zingen Lied 605: 1, 2 en 5 De toekomst is al gaande

1 De toekomst is al gaan - de,

lokt on-danks te - gen - stand

ons weg uit het be - staan - de

naar eens te vin - den land.

2. De toekomst is al gaande,
schept doorgang door de vloed,
dwars door het onbegaande
een pad dat voortgaan doet.

5. De toekomst houdt ons gaande,
voert ondanks tegenstand
ons uit het doods bestaande
naar nieuw, bewoonbaar land.

Derde lezing: Een nieuw verbond

Jesaja 55: 1 – 11

¹Hierheen! Hier is water, voor ieder die dorst heeft.

Kom, ook al heb je geen geld. Koop hier je voedsel en eet.

Kom, koop voedsel zonder geld, koop wijn en melk zonder betaling.

²Waarom geld betalen voor iets dat geen brood is, je loon besteden aan wat niet verzadigen kan? Luister aandachtig naar Mij, en je zult ruimschoots te eten hebben en genieten van een overvloedig maal. ³Leen Mij je oor en kom bij Mij, luister, en je zult leven. Ik sluit met jullie een eeuwigdurend verbond, als blijvende bevestiging van mijn liefde voor David.

⁴Hem heb Ik aangesteld als getuige voor de volken, als vorst en heerser over de naties. ⁵Ook jij zult een volk ontbieden dat je nog niet kende, en een volk dat jou nog niet kende zal zich haasten om bij je te zijn, omwille van de HEER, je God, de Heilige van Israël, die je deze luister heeft verleend.

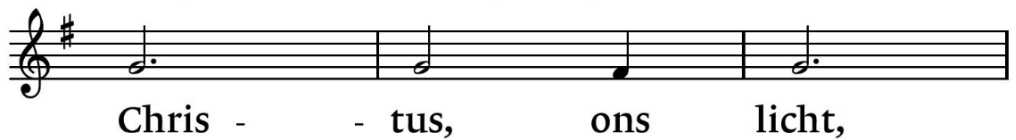
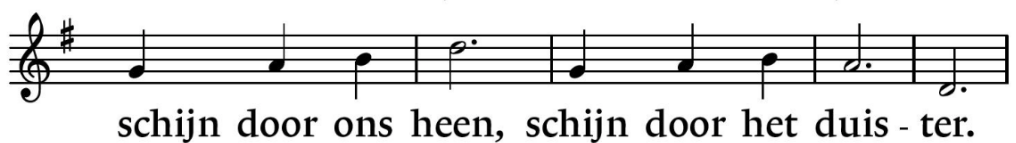
⁶Zoek de HEER nu Hij zich laat vinden, roep Hem terwijl Hij nabij is.

⁷Laat de goddeloze zijn slechte weg verlaten, laat de onrechtvaardige zijn snode plannen herzien. Laat hij terugkeren naar de HEER, die zich over hem zal ontfermen; laat hij terugkeren naar onze God, die hem ruimhartig zal vergeven. ⁸Mijn plannen zijn niet jullie plannen,

en jullie wegen zijn niet mijn wegen – spreekt de HEER. ⁹Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn plannen jullie plannen.

¹⁰Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert zonder eerst de aarde te doordrenken, haar te bevruchten en te laten gedijen, zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten –¹¹zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond: het keert niet vruchteloos naar Mij terug, niet zonder eerst te doen wat Ik wil en te volbrengen wat Ik gebied.

We zingen lied 1005:1 en 3 Zoekend naar licht

3. Zoekend naar brood lijden zij honger,
zoekend naar water lijden zij dorst.
Maak ons uw brood, breek ons voor allen,
U bent de vredevorst. (refrein)

Vierde lezing: Ongedachte toekomst omwille van Gods naam

Ezechiël 37:1-6

Een dal vol beenderen

Ik werd opnieuw door de hand van de HEER gegrepen. Zijn geest voerde mij mee en Hij zette mij neer in een dal vol beenderen. Ik moest er aan alle kanten omheen lopen, en zo zag ik dat er verspreid over het dal heel veel beenderen lagen, die helemaal waren uitgedroogd. De HEER vroeg mij: 'Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?' Ik antwoordde: 'HEER, mijn God, dat weet U alleen.' Toen zei Hij: 'Profeteer, en zeg tegen deze beenderen: "Dorre beenderen, luister naar de woorden van de HEER! Dit zegt God, de HEER: Beenderen, Ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Ik zal jullie pezen geven, vlees op jullie laten groeien en jullie met huid overtrekken. Ik zal jullie adem geven zodat jullie tot leven komen. Dan zullen jullie beseffen dat Ik de HEER ben.'"

We zingen Lied 610: 3, 4 en 6

3 Zijt Gij het, Heer,

die weet wan-neer

wij ooit zul-len her-le-ven?

Met uw a-dem kunt Gij toch

ons het le-ven ge-ven?

4. Kom dan en spreek uw woord en breek zo onze graven open. Wil ons met de geesteskracht van uw adem dopen.

5. Wek ons voorgoed! Zet met uw gloed ons recht op onze voeten.

Vol van leven zullen wij 't morgenlicht begroeten.

Gebeden

Binnenbrengen van het Licht

Vanouds staat in de Paasnacht het Licht centraal. Het licht dat op vrijdag tijdens het lezen van het lijdensverhaal werd gedoofd. In de nacht breekt het Licht van de Eeuwige door in onze harten, in de

wereld, bij de mensen en wordt de stilte van de dood doorbroken. Het Licht wint het van het donker, het Leven van de dood.

De Paaskaars wordt binnen gebracht.

Ondertussen zingen we een aantal maal: Als alles duister is

p Als alles duister is, ontsteek dan het

Lichtend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer

p dooft. Als alles duister is, ontsteek dan het

pp lichtend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

- *Het antependium wordt gewisseld.*
- *De tafelkaarsen worden aangestoken, licht in de kerk gaat weer aan.*
- *De lamellen gaan open.*

We gaan staan

De voorganger gaat bij de paaskaars staan en spreekt uit:

Eeuwige God, Schepper van hemel en aarde,
Gij hebt het licht dat door U is geschapen
bestemd om vooruit te wijzen naar U
naar uw lichtende waarheid
naar uw liefde en uw goedheid.
Gij hebt tot de duisternis gesproken
en er was licht.
In de vuurzuil zijt Gij uw volk voorgedaan
door duisternis en woestijn.
Wij loven U, omdat Christus in heerlijkheid verrezen is
en het licht van zijn opstanding over ons is opgegaan.

Allen: Amen

We gaan zitten

Dit is de nacht dat wij ons leven grondvesten in de Heer met wie wij tot leven worden gewekt.

We lezen Kolossenzen 2: 6, 7 en 12

⁶Leef in eenheid met Christus Jezus, nu u Hem als uw Heer aanvaard hebt. ⁷Blijf in Hem geworteld en gegrondvest, houd vast aan het geloof dat u geleerd is en wees vervuld van dankbaarheid. ¹²Toen u gedoopt werd bent u immers met Hem begraven, en met Hem bent u ook tot leven gewekt, doordat u gelooft in de kracht van de God die Hem uit de dood heeft opgewekt.

DOOPGEDACHTENIS

Toelichting op thuis meedoen met de doopgedachtenis

We zingen lied 657:4 Ons lied wordt steeds gedragen

4 Ons lied wordt steeds ge - dra - gen

door vleu-gels van de hoop.

Het stijgt de angst te bo - ven

om le - ven dat ver - loopt.

Het zingt van ver - ge - zich - ten,

het a - demt van uw Geest.

In ons ge-zang mag lich - ten

het ko-mend brui-lofts - feest.

Voor de doopgedachtenis worden u en jij van harte uitgenodigd om bij het doopvont te komen staan.

(pianospel)

Iedereen gaat staan

Voorganger leest bij het doopvont Romeinen 6: 3 – 5, 8 – 11

³Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? ⁴We zijn door de doop in zijn dood met Hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. ⁵Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding.

⁸Wanneer wij met Christus zijn gestorven, geloven we dat we ook met Hem zullen leven, ⁹omdat we weten dat Christus, nu Hij is opgewekt uit de dood, niet meer sterft: de dood heeft geen macht meer over Hem. ¹⁰Door zijn sterven is Hij voor eens en altijd dood voor de zonde; en nu Hij leeft, leeft Hij voor God. ¹¹Zo moet ook u uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.

Kiezen voor God en tegen het kwaad verzetten en geloofsbelijdenis

Wilt u de HEER uw God dienen en naar zijn stem alleen horen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Wilt u zich verzetten tegen alle machten die als goden over ons willen heersen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Wilt u ieder slavenjuk afwerpen en leven in de vrijheid van Gods kinderen?

Allen: Ja, dat wil ik.

Schaamt u dan niet de Christus te belijden, want het evangelie is een kracht Gods tot behoud van ieder die gelooft en antwoordt in gemeenschap met de kerk van alle eeuwen.

We belijden zingend ons geloof

Ik geloof in God de Vader op de wijs van 'The rose'

1. Ik geloof in God de Vader
Die een bron van vreugde is
louter goedheid en genade
licht in onze duisternis
Hij, de Koning van de kosmos
het gesternte zingt Zijn eer
heeft uit liefde mij geschapen
en tot liefde keer ik weer.

2. Ik geloof in Jezus Christus
Die voor ons ter wereld kwam
Zoon van God en Zoon des mensen
goede Herder, Offerlam
Door te lijden en te sterven
groot is het geheimenis –
schenkt Hij mij het eeuwig leven
dat uit God en tot God is.

3. Ik geloof dat mijn Verlosser
door de dood is heengegaan
en op Pasen God zij glorie
uit het graf is opgestaan.

Door het brood dit is Mijn lichaam
door de wijn dit is Mijn bloed
geeft de Vredevorst mij vrede,
maakt Hij alle dingen goed.

Wie dat wenst kan een scheutje doopwater in het doopvont gieten, als teken van zijn of haar doopgedachtenis deze avond. Tijdens het gieten van het water luisteren we naar een piano-improvisatie van lied 833.

Neem mij aan zo - als ik ben, wek in mij wie ik zal zijn,
druk uw ze-gel op mijn hart en leef in mij.

We lezen Openbaring 21: 5-6

⁵Hij die op de troon zat zei: 'Alles maak Ik nieuw!' – Ik hoorde zeggen: 'Schrijf het op, want wat hier wordt gezegd is betrouwbaar en waar.' – ⁶Toen zei Hij tegen mij: 'Het is voltrokken! Ik ben de alfa en de omega, het begin en het einde. Wie dorst heeft geef Ik vrij te drinken uit de bron met water dat leven geeft.

We gaan weer zitten

Dankgebed gevolgd door stil gebed en afgesloten met gezamenlijk gebeden ONZE VADER.

Overgang naar de Paasmorgen

Voorganger: Nog enkele uren, en wereldwijd zal het Paasevangelie gelezen worden. Kondigt het jubelend aan!

We gaan staan

We lezen Mattheus 28:1-10

Opstanding uit de dood

Na de sabbat, bij het ochtendgloren van de eerste dag van de week, kwam Maria van Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. Hij is niet hier, Hij is immers uit de dood opgewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kijk, dit is de plaats waar Hij gelegen heeft. En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgewekt uit de dood, en dit moeten jullie weten: Hij gaat jullie voor

naar Galilea, daar zul je Hem zien." Onthoud dat ik jullie dit gezegd heb.'

Ontzet en opgetogen verlieten ze het graf; ze haastten zich om het aan zijn leerlingen te vertellen. Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op Hem toe, grepen zijn voeten vast en aanbaden Hem. Daarop zei Jezus: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze Mij zien.'

Opstanding

Voorganger: De Heer is waarlijk opgestaan!

Allen: De Heer is waarlijk opgestaan!

We zingen Lied 634: 1 en 2

1 U zij de glo - rie, op - ge - sta - ne Heer,
U zij de vic - to - rie, U zij al - le eer!
Al - le men - selijk lij - den hebt Gij on - der - gaan
om ons te be - vrij - den tot een nieuw be - staan:
U zij de glo - rie, op - ge - sta - ne Heer,
U zij de vic - to - rie, U zij al - le eer!

2. Licht moge stralen in de duisternis,
nieuwe vrede dalen waar geen hoop meer is.
Geef ons dan te leven in uw warme licht,
wil uw woord ons geven dat hier vrede sticht.
U zij de glorie, opgestane Heer, U zij de victorie,
U zij alle eer.

ZENDING en ZEGEN

Vg : Laten wij opstaan en gaan door deze nacht
op weg naar het licht van de morgen.

Allen: Wij gaan met de verhalen van hoop.

Vg : Laten wij opstaan en verder gaan, als gezegende mensen.

Allen: Wij willen anderen tot zegen zijn.

Vg: De Heer zegene ons en Hij behoede ons

De Heer doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons
genadig.

De Heer verheffe zijn aangezicht over ons en geve ons vrede.

Allen: Amen.

Voorganger: Gezegend Paasfeest aan u en voor jou.

Allen: Gezegend Paasfeest.

*U heeft een kaarsje op uw stoel gevonden, deze zal bij de uitgang
aangestoken worden zodat u het Licht mee de wereld inneemt.*

De laatste 2 pagina's zijn leeg. Een lichtend nieuw begin ligt open.

Wij wensen u en jou een gezegend Paasfeest toe!